

LIETUVOS RESPUBLIKOS TEISINGUMO MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 30, 01104 Vilnius,
mob. tel. 8 600 38 904, el. p. rastine@tm.lt, <https://tm.lrv.lt>.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188604955

Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo
ministerijai

2022-06- Nr.
Į 2022-06-21 Nr. (24.1E-56) STAP-518

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO PROJEKTO

Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija, pagal kompetenciją išnagrinėjusi derinimui pateiktą [Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo narės Rimantės Šalaševičiūtės 2022 m. balandžio 12 d. pasiūlymo dėl Lietuvos Respublikos teisėjų valstybinių pensijų įstatymo Nr. IX-1011 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-285\(2\) ir Lietuvos Respublikos Seimo narių Rimantės Šalaševičiūtės ir Lino Kukuraičio 2022 m. balandžio 20 d. pasiūlymo dėl Lietuvos Respublikos teisėjų valstybinių pensijų įstatymo Nr. IX-1011 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-285\(3\)“ projektą](#) (toliau – Nutarimo projektas), teikia šias pastabas ir pasiūlymus:

1. Lietuvos Respublikos teisėjų valstybinių pensijų įstatymo Nr. IX-1011 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-285 aiškinamajame rašte nurodyta, kad siūlomais pakeitimais siekiama tikslinti socialiai neatsakingą reguliavimą, kai teisės į valstybines pensijas negauna ypač pažeidžiama asmenų grupė (pripažinti nedarbingais ar iš dalies darbingais teisėjai), kai tuo tarpu teisėjai, sulaukę senatvės pensijos, valstybinę pensiją gali gauti. Seimo narių R. Šalaševičiūtės ir Lino Kukuraičio 2022 m. balandžio 20 d. pasiūlymu dėl Lietuvos Respublikos teisėjų valstybinių pensijų įstatymo Nr. IX-1011 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-285(3) (toliau – Pasiūlymas) taip pat siekiama panašaus tikslo – sudaryti sąlygas teisėjams gauti nesumažintas valstybines pensijas tais atvejais, kai nuo teisėjo valios nepriklausančios aplinkybės galėtų lemti mažesnės pensijos paskyrimą. Palaikant Pasiūlymo tikslą ir iš esmės pritariant minėtam siekiui tikslinti socialiai neatsakingą reguliavimą, taip pat atsižvelgiant į Teisėjų tarybos 2022 m. gegužės 10 d. rašte Nr. 36P-60-(7.1.10.) „Dėl Lietuvos Respublikos teisėjų valstybinių pensijų įstatymo Nr. IX-1011 7 straipsnio pakeitimo“, adresuotame ir Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijai, pateiktus argumentus, Teisingumo ministerija siūlo keisti Nutarimo projekte suformuluotą Lietuvos Respublikos Vyriausybės poziciją ir ne nepritarti Pasiūlymui, o iš esmės pritarti Pasiūlymu siekiamam tikslui, tačiau pasiūlyti Lietuvos Respublikos Seimui tobulinti Pasiūlymą žemiau nurodytais aspektais.

2. Nutarimo projekto 2.1 papunktyje siūlomus argumentus taip pat tikslinga nurodyti ir siūlant Seimui tobulinti Pasiūlymą. Be to, Nutarimo projekto 2.1 papunkčio antrąją pastraipą siūlytina papildyti argumentais, kad Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas yra nurodęs, jog įstatymu nustatyta teisėjų valstybinė pensija yra viena iš Lietuvos Respublikos Konstitucijoje įtvirtinto teisėjo nepriklausomumo principo socialinių (materialinių) garantijų, t. y. tokia teisėjo socialinė (materialinė) garantija, kuri yra nustatyta (taikoma), kai nutrūksta jo įgaliojimai, ir ginama pagal Konstitucijos 109 straipsnį. Teisėjų socialinės (materialinės) garantijos, kurios teisėjams yra nustatytos (taikomos), kai nutrūksta jų įgaliojimai, yra viena iš teisėjų

neprikllausomumo užtikrinimo priemonių (Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo 2015 m. sausio 14 d. sprendimas Nr. KT1-S1/2015). Nustačius teisiškai neapibrėžtą ir vertinamojo pobūdžio sąlygą teisėjų valstybinės pensijos skyrimui, galėtų būti sudarytos prielaidos pažeisti konstitucinį teisėjo neprikllausomumo principą. Atsižvelgiant į šiuos argumentus, Nutarimo projektu tikslinga siūlyti tikslinti pateiktą Pasiūlymo formuluotę analogiškai kaip tai išdėstyta minėtame Teisėjų tarybos rašte, tačiau atsisakant nuostatos „dėl aplinkybių, nepriklausančių nuo teisėjo valinių veiksmų“ (t. y. bendros taisyklės išimties taikymo sąlygą formuluojant taip: „tais atvejais, kai teisėjas atleistas iš pareigų dėl teisėjo sveikatos būklės, kai suserga nepagydoma ar kita ilgalaikė liga, kliudančia jam eiti teisėjo pareigas“). Taip būtų užtikrinta, kad tais atvejais, kai teisėjas suserga nepagydoma ar kita ilgalaikė liga, kliudančia eiti teisėjo pareigas, bus įgyvendintas teisėjų teisėtų lūkesčių principas bei maksimaliai suvienodinamos sąlygos teisėjų pensijų skyrimui.

3. Taip pat atitinkamai siūlytina tikslintini Nutarimo projekto 2.2 papunktį, t. y. jame nurodytus argumentus formuluoti ne kaip priežastį nepritarti Pasiūlymui, o tik atkreipti Seimo dėmesį į numatytą atlikti iki 2023 m. II ketvirčio sisteminį valstybinių pensijų ir kitų iš Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto mokamų pensinio pobūdžio išmokų sistemos peržiūrėjimą ir tobulinimą.

4. Be to, kaip pažymėta minėtame Teisėjų tarybos rašte, „Nacionalinės teismų administracijos atliktais preliminariais skaičiavimais, laikant, kad kasmet būtų 2 teisėjai, atleisti iš pareigų dėl sveikatos būklės, kai suserga nepagydoma ar kita ilgalaikė liga, kliudančia eiti teisėjo pareigas (apskaičiuota pagal iki šiol buvusių atvejų nuo 2005 m. skaičių), finansinis poreikis tokių pensijų mokėjimui galėtų būti patenkintas iš šiems metams skirtų biudžetinių lėšų, sutaupytų dėl pensijų gavėjų skaičiaus sumažėjimo (buvusių teisėjų mirties). Vėlesniems laikotarpiams finansinis poreikis tokių pensijų mokėjimui, įvertinus pensijų indeksavimą, būtų planuojamas biudžete ir 2023 m. galėtų sudaryti 31 223,60 Eur, 2024 m. – 32 659,80 Eur, 2025 m. – 34 162,28 Eur.“ Atsižvelgiant į tai, Nutarimo projektas turėtų būti papildytas informacija apie numatomą valstybės biudžeto lėšų poreikį Pasiūlymui įgyvendinti.

5. Teisės technikos ir redakcinės pastabos perduotos rengėjams darbo tvarka.

Teisingumo ministrė

Ewelina Dobrowolska

Samanta Delekaitė, 8 (671) 90738, el. p. samanta.delekaite@tm.lt